

MONITORINGA ZIŅOJUMS NR. 5

03.06.- 07.07.2020.

KOPSAVILKUMS

1. Eirozonā ekonomiskās recesijas zemākais punkts bija aprīļa vidū un ekonomiskā atjaunošanās norit sekmīgāk nekā sākotnēji bija prognozēts. Tomēr ir jāreķinās ar atkārtotu pandēmijas vilni – OECD un EK ekonomiskās prognozes rāda, ka atkārtots vilnis esošo recesiju būtiski nepadziļinās, tomēr ievērojami palēninās atjaunotni 2021. gadā.
2. Latvijai pandēmijas pirmo vilni ir izdevies pārvarēt veiksmīgāk nekā vairumam citu ES un pasaules valstu, pateicoties saprātīgai fiskālai politikai, dalībai eirozonā, kā arī zemajam mājsaimniecību parādu līmenim. Pēc strauja aktivitātes krituma aprīlī, maijā un jūnijā situācija Latvijas ekonomikā ir būtiski uzlabojusies, un iekšzemes tirdzniecībā atkopšanās notiek daudz straujāk nekā gaidīts. Tomēr eksporta vājums bremzē Latvijas ekonomikas atkopšanos.
3. 2020.gada pirmajā pusgadā, tāpat ka iepriekšējos gados, bija novērota ļoti zema kreditēšanas aktivitāte, kas ierobežoja iekšējā patēriņa pieaugumu. Līdzekļu apjoms, kas tika atvēlēts dīkstāves pabalstos un citos sociāli orientētos pasākumos, bija nepietiekošs iekšējā patēriņa uzturēšanai pirmskrīzes līmenī – līdz šim IKP kritums lielā mērā bija saistīts ar iekšējā patēriņa zemajiem rezultātiem.
4. Neskatoties uz pozitīvo attīstību, kopumā makroekonomiskā vide ir raksturojama kā nenoturīga. Pastāv negatīvas iezīmes patēriņa cenu tendencēs – maijā iezīmējās un jūnijā nostiprinājās deflācija, un situācija elektroenerģijas tirgū šo tendenci var turpmāk vēl pasliktināt. Bezdarba līmenis turpina pieaugt, kas vēl vairāk ierobežo iedzīvotāju iekšējam patēriņam pieejamos līdzekļus. Turpina kristies ražošanas apjoms un mazumtirdzniecības apgrozījums. Piesardzīgu optimismu raisa vienīgi ekonomikas konjunktūras un jaudas izmantošanas indikatori, kas liecina par zināmu stabilizēšanos maijā un jūnijā.
5. Nodokļi tiek iekasēti salīdzinoši labā līmenī. Ņemot vērā piešķirtās nodokļu brīvdienas, šogad jūnijā nodokļi tika iekasēti par 3% vairāk nekā gadu iepriekš attiecīgajā mēnesī. Nodokļu iekasēšanas tendences dod cerību, ka nodokļu ieņēmumu zemākais punkts attiecībā pret iepriekšējo gadu jau ir pārvarēts. Uzņēmēji aizvien mazāk pieprasa nodokļu brīvdienas.
6. Joprojām nodokļu apjoma iekasēšanas kritums ir mazāks par ekonomiskās aktivitātes kritumu. Viens no iemesliem varētu būt ēnu ekonomika, kura neatspoguļojas oficiālajos statistikas ekonomiskās aktivitātes datos.
7. Valdība ir turpinājusi attīstīt ekonomikas atbalsta pasākumu programmu - plānoto atbalsta pasākumu ietekme uz budžetu jau tuvojas 9% no IKP, kas ir salīdzinoši daudz. Papildus ES atbalsta instrumenti varētu dot fiskālo impulsu 16% apmērā no IKP, praktiski nepalielinot valsts parāda lielumu.

Padome kopumā pozitīvi vērtē valdības darbības un pasākumus krīzes seku novēršanai, tomēr tā aicina valdību ņemt vērā sekojošo:

1. Padome saskata nekonsekvenci, atstājot valsts parāda prognozi nemainīgu kopš Stabilitātes programmas 2020-2023 izstrādes, vienlaikus atjaunojot makroekonomisko rādītāju ietvaru VTBI 2020/23. izstrādei. Līdz šim pieņemtie lēmumi par atbalsta pasākuma apmēru un it īpaši fiskālo nosacījumu piemērošanas ierobežojumi liek domāt, ka parāda pieaugums būs augstāks par prognozēto;

2. Padome atzinīgi vērtē valdības atbalsta pasākumus īstermiņā, bet mudina ievērot piesardzību attiecībā uz deficīta un parāda pārmērīgo pieaugumu 2021. gadā un turpmāk;
3. Valsts esošais un plānotais atbalsts ekonomikai ir sasniedzis ievērojamu līmeni (it sevišķi ņemot vērā potenciālo ES atbalstu) un tas nevar būt bezgalīgs fiskālās ilgtspējas un paaudžu savstarpējās atbildības principa dēļ. Dažas valstis jau runā par izdevumu samazināšanas¹ un ierobežojošākas monetārās politikas nepieciešamību². Ir nepieciešams apzināties, ka agrāk vai vēlāk būs jāatgriežas pie fiskālajiem nosacījumiem³ un šodienas atbalsta mehānismiem nevajadzētu uzlikt nesamērīgu slogu uz nākotnes budžetiem;
4. Ņemot vērā, ka ES atbalsta instrumenti ir ļoti apjomīgi un tiem nav vai ir ļoti neliela ietekme uz valsts vispārējā budžeta bilanci (VVBB), valdībai būtu jāierobežo papildus ekonomikas stimulēšanas pasākumu izveidošana, ņemot vērā, ka tie tieši pasliktina VVBB un valsts fiskālo ilgtspēju;
5. Atbalstam ir jābūt aizvien selektīvākam, labāk mērķētam, un ar tūlītēju efektu. Investīciju projektiem primāri ir jāveicina Latvijas ekonomiskā potenciālā attīstību, produktivitātes pieaugumu un konkurētspēju. Sociālās aizsargātības ietekmes lielums un fiskālais multiplikators varētu būt divi papildus kritēriji pēc kuriem tiek izvērtēti atbalsta pasākumi. Daži plānotie valsts investīciju projekti (Rīgas koncertzāle, Liepājas cietums) vāji atbilst vai pilnīgu neatbilst šiem kritērijiem. Ir nepieciešams izveidot atbalsta efektivitātes analīzes procesu, kas palīdzētu pamatot efektīvāko projektu un atbalsta mehānismu izvēli;
6. Atbalsta instrumentu un projektu izvēlei ir jābūt caurspīdīgai. Ir vēlams laicīgi plānot atbalsta pasākumu un izdevumu auditu;
7. “Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums” nosaka, ka FDL fiskālie nosacījumi nav spēkā arī 2021. gadā, tāpēc budžeta izdevumu apjomam nav “enkura”. Tas rada politisku risku populistiskam izdevumu pieaugumam;
8. Padome pilnībā piekrīt Latvijas Bankas viedoklim, ka ilgtermiņa (līdz pat 25 gadiem) atbalsta instrumenti uzņēmējiem ir nepieņemami no fiskālo risku viedokļa, ārkārtīgi riskanti, un nav samērīgi ar potenciālajiem ieguvumiem.⁴

---

¹ Toi Staff, “With deficit rising, Finance Ministry considers major cuts to public sector,” *The Times of Israel*, July 7, 2020, <https://www.timesofisrael.com/with-deficit-rising-finance-ministry-considers-major-cuts-to-public-sector/>.

² Jill Ward and David Goodman, “BOE’s Bailey Signals Dramatic Shift Toward Stimulus,” *Bloomberg*, June 20, 2020, https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-06-22/boe-s-bailey-says-he-d-shrink-balance-sheet-before-raising-rates?utm_content=business&utm_source=twitter&utm_campaign=socialflow-organic&cmpid=socialflow-twitter-business&utm_medium=social.

³ <https://www.politico.eu/article/dombrovskis-eu-budget-rules-to-come-back-after-crisis/>

⁴ <https://www.delfi.lv/delfi-tv-ar-jani-domburu/raksti/vitenbergs-sola-uznemejiem-garo-naudu-latvijas-banka-bridina-par-lieliem-riskiem.d?id=52283575>

ANALĪZES IZVĒRSUMS

1. Vispārējā situācijas attīstība

Ierobežojošajiem pasākumiem strauji samazinoties, ir sākusies ekonomiskā

1.1. tabula. OECD ekonomiskās attīstības prognozes						
	Vienreizējas recesijas scenārijs			Atkārtotas recesijas scenārijs		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Eirozona	1.3	-9.1	6.5	1.3	-11.5	3.5
ASV	2.3	-7.3	4.1	2.3	-8.5	1.9
Latvija	2.2	-8.1	6.3	2.2	-10.2	2
Igaunija	4.4	-8.4	4.3	4.4	-10.0	1.6
Lietuva	3.9	-8.1	6.4	3.9	-10.4	3.4

Avots: OECD Economic Outlook 107 (June 2020)

atjaunošanās. Ekspertu vērtējumā⁵ eirozonā ekonomiskās recesijas zemākais punkts bija aprīļa vidū un ekonomiskā atjaunošanās norit sekmīgāk nekā sākotnēji bija prognozēts. Taču šī atjaunošanās ir nevienmērīga – tiek pieļauts, ka atsevišķi ekonomikas sektori varētu pilnībā neatgūties no recesijas, kamēr digitālie pakalpojumi, farmācija un telekomunikācijas

piedzīvo strauju izaugsmi – un joprojām pastāv ievērojami riski, piemēram, pandēmijas atkārtota viļņa veidā.

ECB valde, ņemot vērā ekonomiskās recesijas dziļumu un prognozes par inflācijas kritumu, 3.-4. jūnija sēdē pieņēma lēmumu gan paplašināt (par papildus 600 miljardiem eiro), gan pagarināt (līdz 2021. gada jūnijam) Pandēmijas ārkārtas vērtspapīru iepirkuma (PEPP) programmu.

Eiropas Komisija jūlijā publicētajās vasaras ekonomiskajās prognozēs⁶ paredz, ka 2020. gadā eirozonas IKP saruks daudz vairāk, nekā tika prognozēts pavasarī. Proti, ir sagaidāms 8.7% kritums (pavasarī prognozēja tikai 7.7% kritumu), kam 2021. gadā sekos 6.1% izaugsme.

Tā kā Covid-19 pandēmija turpina izplatīties, OECD savās ekonomiskajās prognozēs balstās uz varbūtību par atkārtotu recesiju. 1.1. tabulā ir redzams, ka ASV tiek prognozēta mazāk dziļa recesija, nekā eirozonā. Latvijā un pārējās valstīs pandēmijas negatīvā ekonomiskā ietekme tiek prognozēta mazāk, nekā caurmērā visā eirozonā. ASV veiksmīgākā atgūšanās tiek pamatota ar digitālo pakalpojumu lielāku īpatsvaru tās ekonomikā. Eirozona savukārt vairāk cieš no tradicionālo piegāžu ķēžu pārrāvuma, kuru atjaunošana prasīs daudz vairāk laika.⁷

Mediji⁸ ziņo, ka saskaņā ar OECD vērtējumu Latvija ir otrā sekmīgākā valsts aiz Dienvidkorejas pandēmijas ierobežošanā. Lietuva un Igaunija ieņem attiecīgi ceturto un piekto vietu sarakstā no 33 vērtētajām valstīm.

Lai arī daudzās Eiropas valstīs saslīmsība ar COVID-19 strauji samazinās un valstis atceļ robežu šķērsošanas ierobežojumus, vairākās Latvijas tirdzniecībai nozīmīgās valstīs (Zviedrijā, Baltkrievijā, Krievijā un Lielbritānijā) slimības izplatība joprojām ir paaugstināta, kas negatīvi ietekmēs Latvijas ekonomisko attīstību arī turpmāk.

ES dalībvalstis turpina sarunas par Eiropas Atjaunošanas fonda izveidi un nākamo ES Daudz gadu budžeta ietvaru (2021-2028). Pašreiz vēl nav panākta konkrēta vienošanās nedz par šo finanšu instrumentu apjomu, nedz principiem.

⁵ "When the alphabet fails to describe a recovery," *Eurointelligence Professional Daily Morning Newsbriefing*, 01.07.2020.

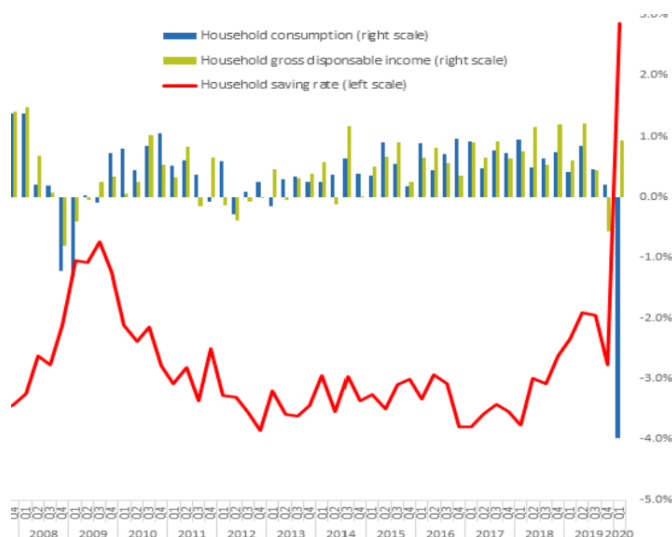
⁶ European Commission, Summer 2020 Economic Forecast: An even deeper recession with wider divergences (July 7, 2020), https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1269.

⁷ "How the pandemic will accelerate Europe's decline," *Eurointelligence Professional Daily Morning Newsbriefing*, 08.07.2020.

⁸ Latvija ieņem otro vietu OECD dalībvalstu vidū Covid-19 epidēmijas kontrolē, Delfi, 07.07.2020., <https://www.delfi.lv/news/arzemes/latvija-ienem-otro-vietu-oecd-dalibvalstu-vidu-covid-19-epidemijas-kontrole.d?id=52284629>.

Eurostat analīze liecina, ka, neskatoties uz krīzi, mājsaimniecību ienākumi eirozonā 2020. gada sākumā ir palielinājušies, ir audzis arī patēriņš, salīdzinot ar 2019. gada sākumu (1.2. attēls). Lai arī algas ir samazinājušās, valdību atbalsta shēmas un atliktie nodokļu

1.2. attēls. Mājsaimniecību uzkrājumi un tos ietekmējošie faktori eirozonā

Avots: Eurostat Newsrelease No. 105/2020 (3 July 2020), <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10300279/2-03072020-AP-EN.pdf/2edaf9a9-b5e5-db10-f6a9-5b05615e79f0>

pret valsts IKP vislielākā apjoma atbalsta pasākumus ir pieteikusi Itālija - 50% no IKP, taču lielāko daļu no šī atbalsta (44%) veido garantijas, kurām ir netieša ietekme uz valsts budžetu. Arī Vācija ir rīkojusies līdzīgi - kopējais atbalsta apjoms Vācijā ir 37% un garantijas - 25% no IKP. Jāatzīmē, ka Vācijas garantiju apjoms veido teju pusi no visas ES valstīs sniegto garantiju apjoma, kas - ekspertu vērtējumā¹¹ - var radīt nozīmīgu apdraudējumu godīgai konkurencei ES vienotajā tirgū.

2. Makroekonomiskā situācija Latvijā

Latvijas ekonomistu vērtējumā,¹² saprātīgas valsts finanses, atrašanās eirozonā, kā arī zemais mājsaimniecību parādu līmenis ir ļāvis mazināt krīzes negatīvo ietekmi uz Latvijas tautsaimniecību. Pēc strauja aktivitātes krituma aprīlī maijā situācija Latvijas ekonomikā ir būtiski uzlabojusies, un iekšzemes tirdzniecībā atkopšanās notiek daudz straujāk nekā gaidīts. Tomēr eksporta vājums bremzē Latvijas ekonomikas atkopšanos. Tiek arī atzīts, ka kopumā Latvijai pandēmijas pirmo vilni ir izdevies pārvarēt veiksmīgāk nekā vairumam citu ES un

maksājumi ir ļāvuši izvairīties no reālo ienākumu krituma. Problēma ir tā, ka mājsaimniecību ienākumu un uzkrājumu pieaugums ir noticis uz valsts parādu pieauguma rēķina.⁹ Pastāv risks, ka pieaugošās valsts un privātā sektora parādsaistības rezultēsies mazākās investīcijās, kas negatīvi atsauksies uz ekonomisko attīstību.

Saskaņā ar Eiropas Fiskālā monitora datiem,¹⁰ ekonomiskās recesijas dziļums ir mērāms no -2% līdz -13%. Valdību īstenoto ekonomiskā atbalsta programmu ietekmē valdību budžetu deficīts caurmērā palielināsies līdz 8% no IKP - Lielbritānijā deficīts pieaugs pat līdz 16%. Attiecībā

⁹ "Household saving rate all time high at 16.9% in the euro area while household investment ratedown to 8.7%," Eurostat Newsrelease No. 105/2020 (3 July 2020), <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10300279/2-03072020-AP-EN.pdf/2edaf9a9-b5e5-db10-f6a9-5b05615e79f0>.

¹⁰ European Fiscal Monitor Special Update (June 2020).

¹¹ The covid-19 pandemic puts pressure on the EU," *The Economist* (May 14th, 2020).

¹² "Ekonomisti: krīzes pirmā fāze Latvijā beigusies, tomēr eksporta vājums 'dzesēs' ekonomiku," *Delfi*, 26.06.2020., https://www.delfi.lv/business/biznesa_vidē/ekonomisti-krizes-pirma-faze-latvija-beigusies-tomer-eksporta-vajums-dzeses-ekonomiku.d?id=52261683.

pasaules valstu.¹³ Arī Eiropas Komisija atzīst, ka Latvijas IKP dinamikas prognoze šogad un nākamgad varētu būt labāka nekā vidēji ES un eirozonā.¹⁴

Kopš Latvijas Stabilitātes Programmas 2020./23. (SP CoV 2020/23) FM ir mainījusi reālā IKP pieauguma prognozes 2021., 2022. un 2023. gadam. Reālā IKP pieauguma prognoze 2020. gadam paliek nemainīga un prognozēta lejupslīde 7% apmērā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo prognozi 2020. gada aprīlī (SP CoV), kas tika sagatavota Stabilitātes programmas 2020/23 izstrādei Covid-19 krīzes apstākļos, reālā IKP pieauguma temps 2021. gadam ir paaugstināts par 4.1%p., 2022. gadam samazināts par 0.4 procentpunktiem un 2023. gadam paaugstināts par 0.7 procentpunktiem (2.1. tabula).

2.1. tabula. Latvijas IKP attīstības prognožu salīdzinājums

	2020	2021	2022	2023
Reālā IKP izaugsme, %p	–	+4.1	-0.4	+0.7
VTBI 2021/23	-7.0	5.1	3.1	3.1
SP (CoV) 2020/23	-7.0	1.02	3.53	2.40
Nominālā IKP izaugsme	+0.5	+4.1	-0.4	+0.8
VTBI 2021/23	-7.4	6.5	5.3	5.2
SP (CoV) 2020/23	-7.9	2.4	5.6	4.4
Inflācija (patēriņa cenas)	-0.2	-0.5	–	–
VTBI 2021/23	0.2	1.2	2.0	2.0
SP (CoV) 2020/23	0.4	1.7	2.0	2.0
IKP deflators	+0.5	–	–	+0.1
VTBI 2021/23	-0.5	1.3	2.0	2.0
SP (CoV) 2020/23	-1.0	1.3	2.0	1.9
Potenciālā IKP izaugsme	-0.5	-0.4	-0.3	-0.4
VTBI 2021/23	2.4	2.5	2.5	2.4
SP (CoV) 2020/23	2.9	2.9	2.8	2.9
Izmaiņu starpība	+0.9	+4.9	+4.8	+5.8
VTBI 2021/23	-7.9	-5.6	-5.0	-4.4
SP (CoV) 2020/23	-8.8	-10.4	-9.8	10.2

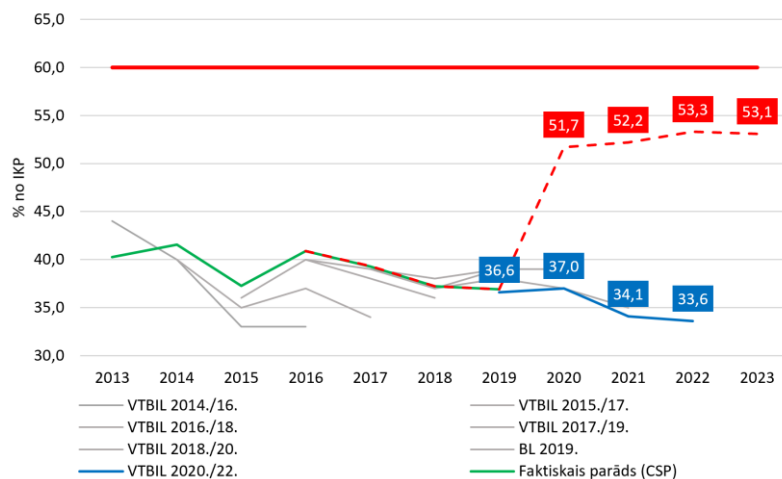
Avots: FDP viedoklis par makroekonomikas prognozēm: [<https://fdp.gov.lv/17062020-fdp-viedoklis-par-finansu-ministrijas-makroekonomisko-raditaju-prognozēm-2020-gadam-un-2021-2023-gadam>]

¹³ “Mārtiņš Āboliņš: Pandēmijas pirmais vilnis pārvarēts veiksmīgāk nekā cerēts”, *Delfi*, 06.07.2020., <https://www.delfi.lv/business/versijas/martins-abolins-pandemijas-pirmais-vilnis-parvarets-veiksmigak-neka-cerets.d?id=52276273>.

¹⁴ Artjoms Konohovs, “EK vasaras prognoze: ES ekonomika šogad saruks par 8,3%; kritums lielāks par iepriekš lēsto”, *Lsm.lv*, 07.07.2020., <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/ekonomika/ek-vasaras-prognoze-es-ekonomika-sogad-saruks-par-83-kritums-lielaks-par-iekrieks-lesto.a366312/>.

Tajā pašā laikā valsts parāda prognoze ir palikusi Stabilitātes programmas prognozētā apmērā (2.2. attēls), kas liecina par nekonsekvenci.

2.2. attēls. Vispārējās valdības parāda attīstības dinamika un prognozes Covid-19 krīzē ietekmē

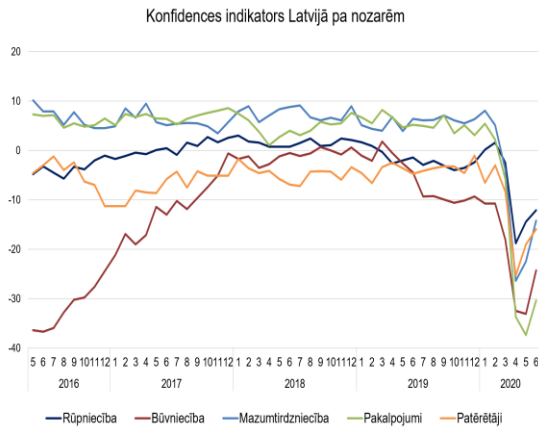
Avots: CSP, VTBIL 2014-2022, Valsts Kase, FM

2.1 Konjunktūras rādītāji

Sākot ar aprīli/maiju, uzņēmēju biznesa noskaņojums un skats nākotnē ir sācis uzlaboties, lai gan vēl joprojām konfidences un sentimenta rādītāji ir ļoti zemi un vērtības ir negatīvas. Neliela optimisma atgriešanās biznesa vidē ietekmēja ziņas par pandēmijas ierobežošanas pasākumu sekmēm un pakāpenisku mobilitātes ierobežojumu atcelšanu. Ekonomisko konjunktūru raksturojošo konfidences rādītāju tendences Latvijā ir sākušas uzlaboties sākot no aprīļa un būtiskākais uzlabojums bija novērojams mazumtirdzniecības nozarē. Iepriekš, martā, novērotajā konfidences kritumā līderi bija pakalpojumu un būvniecības nozares, un arī šobrīd pakalpojumu nozarē konfidences rādītājs saglabājas viszemākais. Būvniecības sektorā konfidence saglabājas zema jau kopš 2019. gada 2. pusgada un šī brīža kritiens ir sāktis no zema punkta, tomēr noskaņojuma uzlabošanās būvniecībā notiek relatīvi ātrāk nekā pakalpojumos.

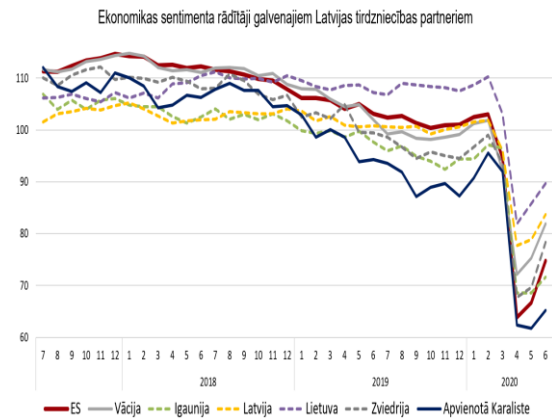
Pēc ekonomiskā sentimenta rādītāju vēsturiski straujā krituma Latvijas galveno tirdzniecības partneru valstīs aprīlī, jūnijā ir novērojams neliels uzlabojums, tomēr konfidences rādītāji saglabājas negatīvi. Jāatzīmē, ka biznesa noskaņojuma uzlabošanās optimistiskāka ir Lietuvas uzņēmējiem, kamēr Igaunijā šis rādītājs ir ievērojami mērenāks. Viszemāko kritumu un lēnāko atkopšanos var novērot Apvienotās Karalistes sentimenta rādītājam.

2.1.1. attēls. Kofidences radītāji nozaru un nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu griezumā

Konfidences rādītāji (saldo, %)

Avots: CSB (KR020m)

Ekonomikas sentimenta indikators pa tirdzniecības partnervalstīm

Avots: Eurostat

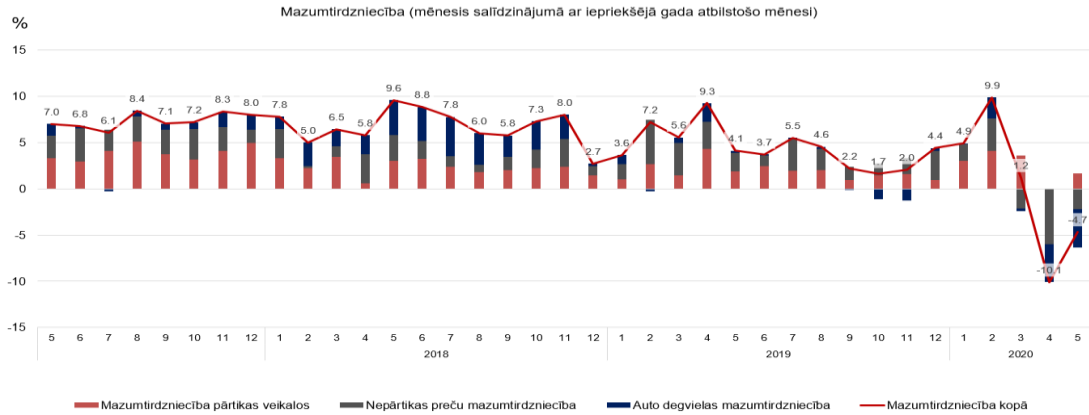
2.2. Mazumtirdzniecība un rūpniecība

Centrālās Statistikas pārvaldes (CSP) dati par mazumtirdzniecības apgrozījumu aprīlī liecina, ka salīdzinot ar 2019. gada aprīli, kopējais mazumtirdzniecības apgrozījums faktiskajās cenās uzrādīja kritumu vairāk kā 10% apmērā: lielākais apgrozījuma kritums bija novērojams nepārtikas preču mazumtirdzniecībā (-6%) un auto degvielas mazumtirdzniecībā (-4%). Maijā apgrozījuma kritums saglabājās, tomēr nebija vairs tik straujš. Salīdzinot ar 2019. gada maiju, šī gada maijā apgrozījums kritās par 4.7%. Pēc kalendāri izlīdzinātiem datiem salīdzināmajās cenās kritums bija 0.6%. Maijā saglabājās 4% apgrozījuma kritums auto degvielas mazumtirdzniecībā, savukārt nepārtikas preču tirdzniecības apgrozījuma kritums bija 2%, salīdzinot ar 2019. gada maiju. Maijā par 1.6% pieauga apgrozījums pārtikas preču mazumtirdzniecības segmentā. (2.2.1. tabula.)

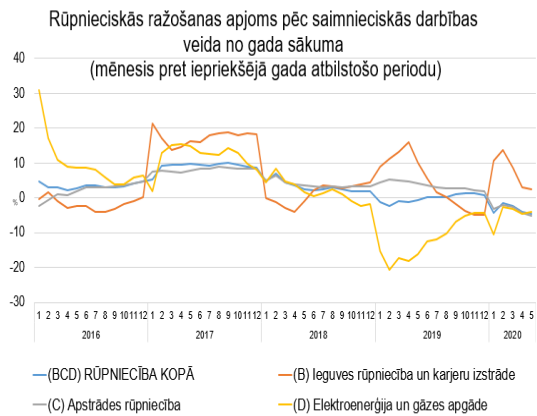
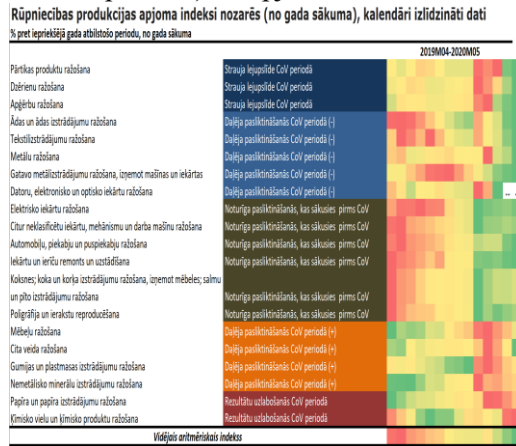
2.2.1. attēls. Ekonomiskā situācija tautsaimniecības sektoru griezumā

a) Mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījums pa pamatdarbības veidiem pa mēnešiem, faktiskajās cenās, tūkst. euro

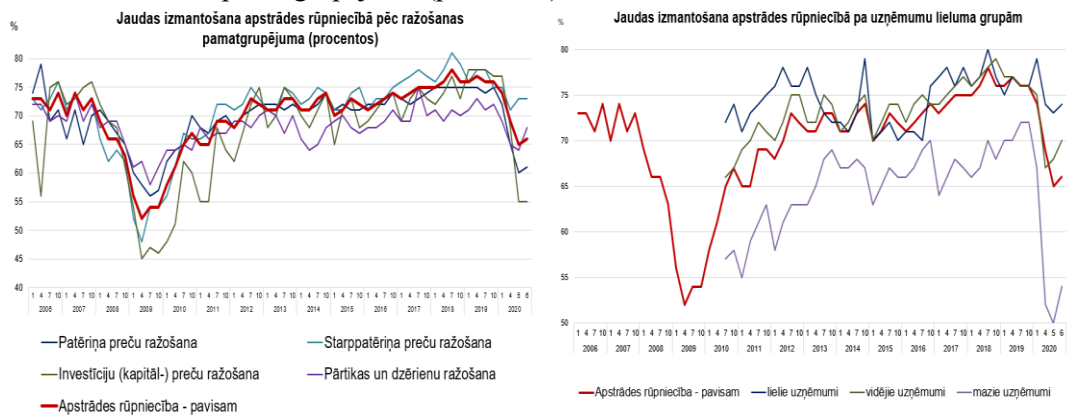
Avots: CSB (TI030m)

b) Apstrādes rūpniecības rādītāji pa nozarēm (% pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu) un apjoma indeksi nozarēs (no gada sākuma), kalendāri izlīdzināti dati

Avots: CSB (RU030m)

c) Jaudas izmantošana apstrādes rūpniecībā pa uzņēmumu lieluma grupām un pēc ražošanas pamatgrupējuma (procentos)

Avots: CSP, KR060c

CSP kalendāri izlīdzinātie dati par rūpniecības produkcijas izlaides apjomu procentos pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu liecina, ka no gada sākuma rūpniecības produkcijas apjoms maijā ir samazinājies par 4.6%: par 5.1 % samazinājās apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms, par 3.9% – elektroenerģijas un gāzes apgādes produkcijas apjoms, savukārt ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes produkcijas apjoms pieauga par 2.5%.

Apskatot rūpniecības produkcijas apjoma indeksu dinamiku gada griezumā (2019M4-2020M5), redzama pakāpeniska ražošanas aktivitātes samazināšanās, kas kopumā izskaidrojama ar Covid-19 uzliesmojuma iespaidu. Tomēr dažādu produkcijas veidu ražošanas aktivitāte ir bijusi atšķirīga. Piemēram, Covid-19 ierobežojumu periodā (īpaši aprīlī) ir strauji kritusies pārtikas, dzērienu un apģērbu produkcijas ražošana, kas bija pietiekami aktīva visa gada griezumā. Šo fenomenu var izskaidrot ar tirgus piesātināšanos februārī un martā, kad bija vērojams augsts pieprasījums tieši pārtikas produkcijas segmentā. Pārtikas produktu ražošana īpaši strauji pieauga martā, bet jau aprīlī strauji samazinājās. Pakāpenisku ražošanas apjoma samazināšanos martā un aprīlī varēja novērot ādas, tekstila, metāla un metāla izstrādājumu ražošanā, kā arī datoru un optisko iekārtu ražošanā.

Jau kopš 2019. gada, un jo īpaši kopš 2020. gada sākuma, pastāvīgi samazinājās elektrisko iekārtu un citu iekārtu ražošana, automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana, iekārtu remonts un uzstādīšana, kā arī koksnes un koka izstrādājumu ražošana, poligrāfija un ierakstu reproducēšana. Kopš gada sākuma tikai nedaudz samazinājās aktivitāte mēbeļu ražošanā, gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošanā un mēbeļu ražošanā. Atsevišķas ražošanas nozares uzrādīja arī pieaugošu aktivitāti, piemēram, ķīmisko vielu un papīra izstrādājumu ražošana.

Vidējā jaudas izmantošana apstrādes rūpniecībā pēc straujā krituma aprīlī ir sākusi jūnijā stabilizēties, lai gan vēl joprojām tā ir 2011. gada līmenī. Kopš gada sākuma ir novērojams jaudu noslodzes samazinājums kapitālo preču ražošanā – gan maijā, gan jūnijā jaudu noslodze šajās nozarēs bija nemainīga 55% apmērā. Kopumā lejupvērsta tendence ir vērojama arī patēriņa preču ražošanas jaudas noslodzē. Minimālu stabilizēšanos var novērot starppatēriņa preču ražošanā un neliela uzlabošanās ir redzama pārtikas un dzērienu ražošanas jaudu noslodzē, it īpaši jūnija rādītājos.

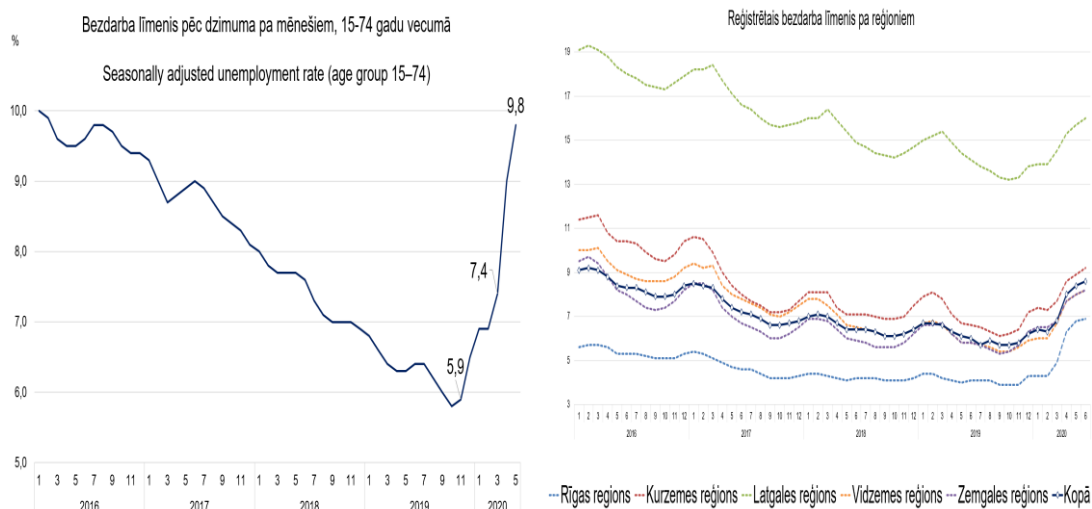
Vērojot jaudu noslodzi uzņēmumos pēc to lieluma, ir redzami minimāli uzlabojumi visos segmentos. Jau iepriekšējos ziņojumos tika konstatēts, ka vissmagāk ir cietis mazo uzņēmumu segments, kas skaita ziņā Latvijā ir vislielākais. 2020. gada maijā situācija šajos uzņēmumos turpināja pasliktināties – šo uzņēmumu noslodze sasniedza vien 50% līmeni, kas ir vājākais rezultāts kopš 2010. gada. Tomēr jau jūnijā mazo uzņēmumu segmentā ir sākusies lēna atkopšanās un noslodzes apjoms sasniedza 54%. Atkopšanās pazīmes ir vērojamas arī vidējo uzņēmumu segmentā, tomēr tie turas 2011. un 2014. gada nogales līmenī. Jāatzīmē, ka Covid-19 krīze lielo uzņēmumu segmentu ir ietekmējusi minimāli, ko var izskaidrot ar mērķēto ekonomikas stimulēšanas pasākumu ietekmi un iepriekšējos gados uzkrātiem līdzekļiem.

2.3. Nodarbinātība un bezdarbs

CSP sezonāli izlīdzinātie dati liecina, ka bezdarba līmenis valstī turpina pieaugt, maijā sasniedzot 9.8%. Nodarbinātības valsts aģentūras reģistrētā bezdarba līmenis jūnijā sasniedza 8.6%. Jūnijā bezdarba līmenis turpināja augt visos reģionos vidēji par 0.2 procentpunktiem. Vidzemes reģiona rādītāji kopš aprīļa ir izlīdzinājušies ar Zemgales bezdarba līmeni un jūnijā sasniedza 8.2%. Augstākais bezdarbs jau daudzus gadus ir vērojams Latgales reģionā, kas jūnijā sasniedza 16%.

Pēc operatīvajiem Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) datiem, uz 6. jūliju Latvijā ir reģistrētas 15 962 brīvās darba vietas, no tām līdz 6. jūlijam kļuva pieejamas 2 496 jaunas aktuālās vakances, bet bezdarbnieku kopējais skaits ir 78 611. Tikai jūlijā ir reģistrēti 333 jauni bezdarbnieki. Līdz 6. jūlijam NVA ir iesniegti 47 darba devēju paziņojumi par kolektīvo atlaišanu un paziņots par 5 157 darbinieku plānoto atbrīvošanu.

2.3.1. attēls. Bezdarba rādītāji

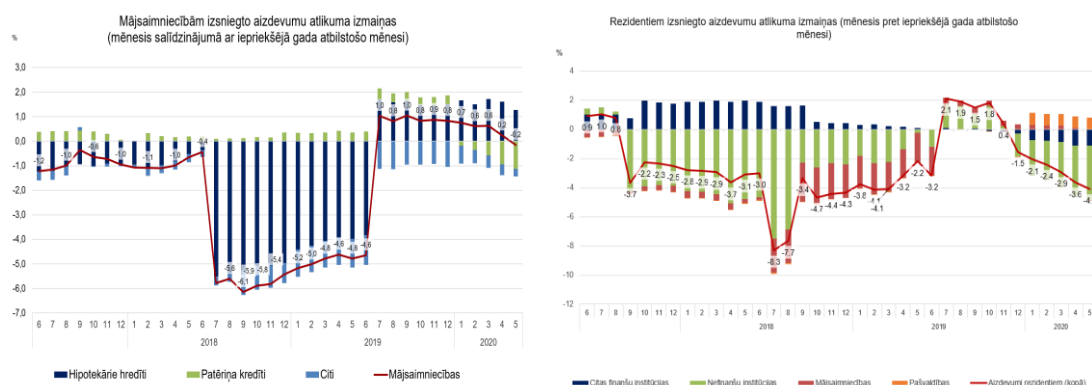
Avots: CSP (NNB002)

Avots: Nodarbinātības valsts aģentūra

2.4. Kreditēšana un patēriņa cenas

Kreditēšanas tirgū aizņēmējiem vēl joprojām ir jāsaskaras ar ierobežojošu kreditēšanas politiku. Latvijas Bankas dati par izsniegtajiem aizņēmumiem maijā, salīdzinot ar iepriekšējā gada maiju, liecina, ka aizdevumi Latvijas rezidentiem ir krituši par 4.1% un ka šāda lejupvērsta tendence ir vērojama kopš 2019. gada decembra. Rezidentu grupā, kā izņēmuma kategorija ir jāatzīmē pašvaldības, kuru kreditēšana notiek samērā aktīvi kopš 2020. gada sākuma un ir saistīta ar valdības lēmumiem par Valsts kases aizdevumu paplašināšanu. Mājsaimniecību kreditēšana, salīdzinot ar 2019. gada maiju, ir kritusies par 0.2%. Sadalījumā pa aizņēmuma veidiem, ir redzams, ka pārsvarā ir pieejami hipotekārie kredīti, un šādu aizdevumu aktivitāti daļēji stimulē ALTUM pieejamais atbalsts mājokļa iegādei.

2.4.1. attēls. Ne-MFI izsniegtie kredīti rezidences, sektoru, apakšsektoru un mērķa, valūtu grupu un termiņu dalījumā

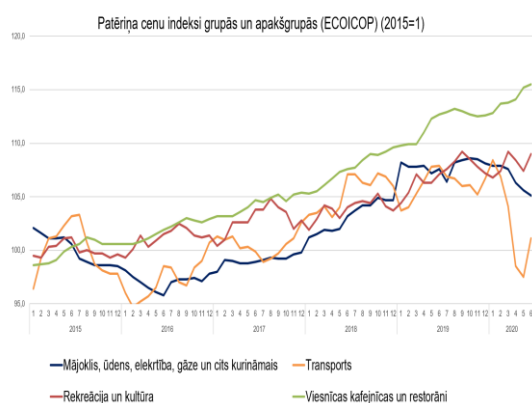

Avots: Latvijas Banka (O2 MFI)

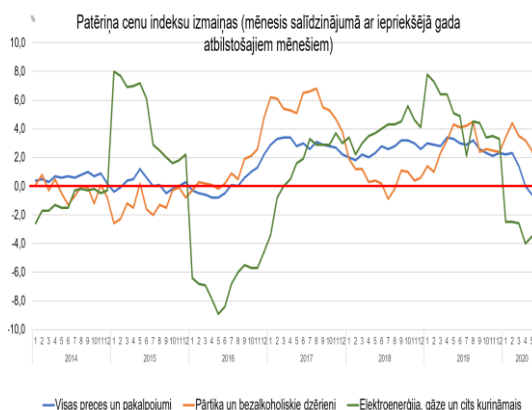
Kā liecina CSP dati, patēriņa cenu līmenis visām precēm un pakalpojumiem jau šī gada **maijā sasniedza deflācijas līmeni (-0.6%), un jūnija dati šo stāvokli atkārtoti apstiprināja, patēriņa cenu līmenim noslīdot līdz (-0.7%), salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.** Šādu efektu galvenokārt izraisīja situācija elektroenerģijas un gāzes tirgū, kā arī tam

sekojošais transporta izmaksu kritums (-6.2%), mājokļa uzturēšanas izmaksu samazināšanās (-2,3%). Kopējo patēriņa cenu līmeņa pazemināšanos ietekmēja arī apģērbi un apavu cenu kritums(-2,7). Kopumā elektroenerģijas cenas gan Latvijā, gan Lietuvā vēl maija beigās-jūnija sākumā bija ļoti zemā līmenī, bet 6. jūlijā visās Baltijas valstīs “Nord Pool” biržā fiksēta netipiska situācija, kad elektroenerģijas cena bija -0.09 eiro par megavatstundu. Patēriņa cenu pieaugums jūnijā turpinājās restorānu un viesnīcu pakalpojumu sektorā, kurā vidējais cenu līmenis, salīdzinot ar 2019. gada jūniju, turpināja pieaugt (+2,5 %). Pēc CSP apkopotās informācijas cenu pieaugumu galvenokārt noteica ēdināšanas pakalpojumi, tai skaitā vidējais cenu līmenis palielinājās restorānu un kafejnīcu pakalpojumiem par (+2,7%), ēdņu pakalpojumiem – par (+4,6 %). Jūnijā, salīdzinot ar iepriekšējā gada rādītājiem, kāpa cenas arī pārtikai (+1%), veselības aprūpei (+2.6%) un atpūtas/kultūras pakalpojumiem (+1.8%).

2.3.attēls. Patēriņa cenu rādītāji

Avots: CSB (PC021m)

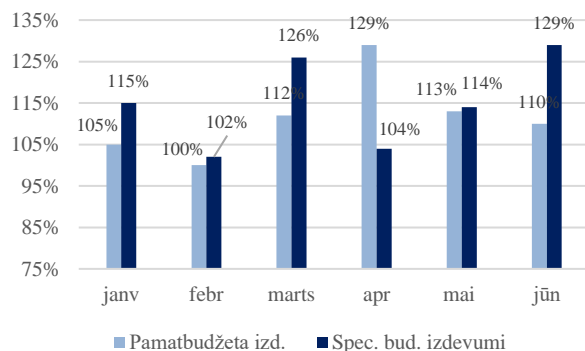

Avots: CSB (PC041m)

3. Budžetu bilances un nodokļu ieņēmumu dinamika

Valdība ir izveidojusi atbalsta pasākumu programmu, lai stimulētu ekonomiku un sociāli aizsargātu iedzīvotājus, kam būs paliekošs iespaids uz budžetu bilancēm nākamajos gados. 3.1. attēlā redzams, ka martā jau bija jūtama krīzes ietekme uz valsts budžetu. Pārmaiņus lielāki izdevumi ir gulušies gan uz pamatbudžetu, gan speciālo budžetu. Ja maijā pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumi pieauga gandrīz vienādi attiecībā pret 2019. gada izdevumiem, tad jūnijā atkal ievērojami palielinājās sociālajā budžeta izdevumi.

3.1. tabula. Valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumu dinamika 2020. pret 2019. gadu attiecīgajā periodā

Avots: Valsts kases operatīvie dati

(VK) operatīvajiem datiem, gan valsts pamatbudžeta, gan speciālā budžeta bilances jūnijā bija

negatīvas, attiecīgi -116.7 miljoni eiro un -37.7 miljoni eiro (maijā tās bija pozitīvas – attiecīgi 78.3 miljoni un 4.2 miljoni eiro).

Visticamāk, ka 2020. gada maijā tika sasniegts zemākais nodokļu iekasēšanas līmenis 3.2. attēlā ir redzams, ka pamatbudžeta nodokļi maijā tika iekasēti 86% apmērā no 2019. gada līmeņa attiecīgajā periodā, bet Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI) – 96% apmērā. Jūnijā ievērojami palielinājās pamatbudžeta nodokļu iekasēšana – 98% no 2019.gada jūnija, toties nedaudz kritās VSAOI – līdz 92% Pēc operatīvajiem datiem jūnijā Valsts ieņēmumu dienests (VID) ir piešķīris “nodokļu brīvdienas” apmēram 41 miljonu eiro apmērā. Ja šo summu hipotētiski pieskaitītu jūnija ieņēmumiem, jūnijā iekasētie nodokļi un VSAOI pārsniegtu iepriekšējā gada līmeni par 3%. Papildus, VID jūnijā priekšlaicīgi uzņēmējiem ir atmaksājis PVN apmēram 56.5 miljonu eiro apmērā. Tas liecina par nodokļu iekasēšanas stabilizāciju jūnijā. Arī uzņēmēji VID mazāk pieprasa nodokļu brīvdienas.

Kopumā, nodokļu ieņēmumus var vērtēt kā salīdzinoši labus. Joprojām ir novērojams tas, ka nodokļu ieņēmumu kritums ir mazāks par ekonomiskās aktivitātes kritumu. Viens no iemesliem varētu būt ēnu ekonomika, kura pilnībā neatspoguļojas oficiālajos statistikas datos.

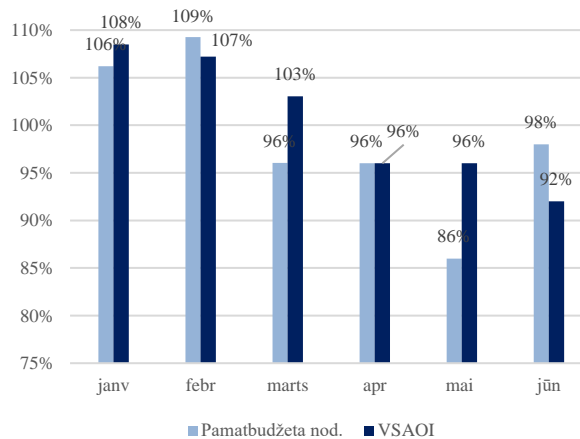
4. Tautsaimniecības atbalsta pasākumu analīze no fiskāla viedokļa

Šī gada 10. jūnijā stājās spēkā “Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums”, kura mērķis ir atjaunot vispārējo tiesisko kārtību pēc noteiktā ārkārtējās situācijas termiņa beigām 9. jūnijā. Šis likums paredz arī pasākumu kopumu Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanai. Līdz ar šo likumu spēku zaudēja likums “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību”, kas iesāka procesu atbalsta mehānismu izveidošanai, mērķētiem uz ekonomikas stabilizāciju, atbalstu uzņēmējiem un darba ņēmējiem, kā arī ievainojamāko sabiedrības slāņu sociālajai aizsardzībai.

Lai arī lielākā daļa no atbalsta mehānismiem turpinās darboties arī pēc ārkārtas situācijas beigām, viens no galvenajiem atbalsta mehānismiem – dīkstāves pabalsts un ar to saistītais dīkstāves palīdzības pabalsts – beidza darbību 30.jūnijā. Kopumā tika izmaksāti 110 043 dīkstāves pabalsti pēc 16 524 uzņēmumu un 5 917 pašnodarbināto pieprasījuma. Kopējā izmaksātā summa sasniedza 46.2 miljonus eiro. Lai arī nepieciešama detalizētāka pabalsta shēmas analīze, jau šobrīd skaidrs, ka kopumā atbalsta nav bijis tik apjomīgs un visaptverošs kā, piemēram, Igaunijā. Viens no galvenajiem iemesliem salīdzinoši mazajām dīkstāves pabalsta izmaksām ir ēnu ekonomikas ievērojamais izmērs Latvijā un atbalsta izmaksu sasaiste ar nodokļu nomaksas apjomu. Pašlaik Ekonomikas ministrija izstrādā subsidēto darba vietu atbalsta mehānismu, kas daļēji aizvieto dīkstāves pabalstus. Budžetā tam tiks paredzēti 20 miljoni eiro.

Ministru kabinets 2.jūnija sēdē apstiprināja Informatīvo ziņojumu, kas sagatavots, pamatojoties uz jauno likumu “Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību”. Tā mērķis ir noteikt pasākumus valsts apdraudējuma un tā seku novēršanai un pārvarēšanai, īpašos atbalsta mehānismus, kā arī

3.2. attēls. Valsts pamatbudžeta ieņēmumu un VSAOI dinamika 2020. pret 2019. gadu attiecīgajā periodā

Avots: Valsts kases operatīvie dati

izdevumus, kas tieši saistīti ar Covid-19 izplatības ierobežošanu pēc ārkārtas situācijas beigām. Plānotie pasākumi ir tikai plaši ieskicēti – ministrijām vēl būs jāsagatavo detalizēts pasākuma apraksts un tiesiskais regulējums. Tie tiks ieviesti gan 2020. un 2021. gadā un finansēti gan no valsts budžeta līdzekļiem, gan ES fondu virsrašanās. Lai arī pasākumi ir plānoti trīs pamatblokos – nozaru modernizācija, infrastruktūras uzlabošana un atbalsts personu esošas situācijas saglabāšanai (pabalsti), FDP tos ir sagrupējusi atbilstoši principālajiem pasākumu ieguvējiem (4.1. tabula). Aprēķini ir aptuveni, tomēr dod priekšstatu par atbalsta apjomiem un tā saņēmējiem.

4.1. tabula. FM un FDP aptuvenie aprēķini par atbalsta pasākumu ietekmi uz Valsts vispārējā budžeta bilanci (VVBB) 2020. gadā					
Pasākums	Krīzes perioda pasākumi (milj. eiro)*	ES fondu pārdales (bez ietekmes uz VVBB)	Pēc-krīzes perioda pasākumi (milj. eiro)*	Kopā	Kopējā atbalsta īpatsvars %
Atbalsts iedzīvotājiem un darbaspēkam	203.3	88.7	55.1	347.1	14
Dīkstāves (arī palīdzības) pabalsts	67.7	32.3		100.0	4
Dažāda veida pabalsti – bezdarbnieka, ģimenēm, bērniem u.tml.	134.8	30.7		165.5	7
Darbinieku pārkvalifikācija		25.7		25.7	1
Subsidētās darba vietas, atbalsts tūrismam	0.8		20.0	20.8	1
Cilvēkkapitāls un demogrāfija			35.1	35.1	1
Atbalsts uzņēmējiem	612.2	59.5	223.0	665.0	36
Atbalsts saistībā ar nodokļu maksājumu termiņiem	331.0			331.0	13
ALTUM aizdevumi apgrozāmiem līdzekļiem	50.8	35.0		85.8	3
ALTUM kredītgarantijas un portfelģarantijas	50.0			50.0	2
ALTUM ieguldījumu fonds modernizācijai un lielo komersantu atbalstam			165.0	165.0	7
Atbalsts autoceļu nozarei	75.0			75.0	3
Atbalsts uzņēmumiem starptautiskajai konkurētspējai		17.8		17.8	1
Atbalsts lauksaimniecības un pārtikas ražošanas nozares uzņēmumiem	105.3	6.7	58.0	170.0	7
Atbalsts valsts AS un sektoriem	603.0	357.5	311.9	1272.4	51

Atbalsts aviopārvadājumu nozarei	346.5			346.5	14
Atbalsts sabiedriskā transporta jomai		283.0	66.0	349.0	14
Atbalsts veselības aprūpes nozarei	84.5	30.0	120.0	234.5	9
Atbalsts kultūras nozarei un sportam	10.6		37.0	47.6	2
Atbalsts pašvaldību investīcijām	150.0	44.5	35.0	229.5	9
Pārējie, ieskaitot privātos un sabiedriskos medijus	11.4		53.9	65.3	3
KOPĀ	1418.5	505.7	600.0	2524.1	100
No IKP (28 206 milj. eiro)	5.0%	1.8%	2.1%	8.9%	
*FM dati un FDP aprēķini					

Pēckrīzes perioda pasākumu pakete 600 miljonu eiro apmērā nav izmainījusi atbalsta pasākumu īpatsvaru pa pabalsta saņēmēju grupām: joprojām lielākais atbalsts – ap 51% – ir novirzīts valsts AS un sektoriem. Uzņēmēji saņems ap 36% no atbalsta, bet iedzīvotāji un darbaspēks ap 14%. Pozitīvi vērtējams ir tas, ka pēc-krīzes perioda pasākumos pietiekoši liels atbalsts ir novirzīts veselības aizsardzības nozarei, arī investīcijām – tagad veselības nozare saņems ap 9% ko kopējā atbalsta apjoma.

Kopumā plānotā atbalsta apjoms jau tuvojas 9% no IKP, kas ir salīdzinoši daudz. 2021. gadā varētu būt pieejami arī Eiropas Atjaunošanas fonda līdzekļi. Ja šis projekts tiks atbalstīts no ES dalībvalstu puses, tas būs papildus fundamentāls atbalsts Latvijai apmēram 16% no IKP – Latvijai provizoriski iezīmēti 2.9 miljardi eiro grantos un 1.6 miljardi eiro aizdevumos. Bez tā Latvijai būs pieejams finansējumam arī no ES atbalsta instrumenta “Bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE)”. Šis instruments ir domāts, lai finansētu pasākumus, kas notur cilvēkus darba tirgū un uzlabo veselību darba vietās.

Ņemot vērā, ka ES atbalsta instrumenti ir ļoti apjomīgi un tiem nav vai ir ļoti neliela ietekme uz VVBB, valdībai būtu jāierobežo papildus ekonomikas stimulēšanas pasākumu izveidošana, ņemot vērā, ka tie tieši pasliktina VVBB un valsts fiskālo ilgtspēju. Budžeta finansētam atbalstam ir jābūt aizvien selektīvākam, labāk mērķētam, un ar tūlītēju efektu. Investīciju projektiem primāri ir jāveicina Latvijas ekonomiskā potenciālā attīstību, produktivitātes pieaugumu un konkurētspēju. Sociālās aizsargātības ietekmes lielums un fiskālais multiplikators varētu būt divi papildus kritēriji pēc kuriem tiek izvērtēti atbalsta pasākumi. Daži plānotie valsts investīciju projekti (Rīgas koncertzāle, Liepājas cietums) vāji atbilst vai pilnīgu neatbilst šiem kritērijiem. Ir svarīgi tas, ka projektus realizēt nevar ātri. Būvniecība pēc dažiem gadiem nepalīdzēs šīs krīzes pārvarēšanā. Ir nepieciešams izveidot atbalsta efektivitātes analīzes procesu, kas palīdzētu pamatot efektīvāko projektu un atbalsta mehānismu izvēli.

Jaunais "Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likums" nosaka, ka 2020. un 2021. gadā netiek piemēroti Fiskālās disciplīnas likuma 7. panta trešās daļas, 9. panta un 12. panta trešās daļas nosacījumi. Šādi ierobežojumi fiskālās disciplīnas regulējumā palielina risku, ka ekonomikas lejupslīdes gadījumos valdības fiskālā rīcība nebūs samērīga. FDP viedoklis par pieļaujamo izdevumu apjomu ekonomikas lejupslīdes apstākļos palīdz mazināt fiskālo risku, tāpēc FDP arī turpmāk sekos atbalsta pasākumu ieviešanas ietekmei uz valsts budžetu.

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja

Inna Šteinbuka

Valdības lēmumu pārskats saistībā ar COVID-19 ierobežošanu un atbalstu tautsaimniecībai

04.06.2020. valdība nolēma:

- Piešķirt Kultūras ministrijai finansējumu 10 613 063 eiro apmērā, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz kultūras nozari;

09.06.2020. valdība nolēma:

- Atvēlēt papildus līdzekļus nodrošinātu SARS-CoV-2 koronavīrusa izraisīto Covid-19 slimības savlaicīgai diagnostikai un ārstēšanai, vienlaikus ievērojot epidemioloģiskās drošības prasības. Ietekme uz valsts budžetu – 23 669 734 eiro.

16.06.2020. valdība nolēma:

- Sniegt atbalstu lauksaimniecības ražotājiem, pārtikas preču ražotājiem, kā arī uzņēmumiem un pašvaldībām un izglītības iestādēm, kuras nodrošina ēdināšanu izglītības iestādēs un kuru darbību ir ietekmējuši Covid-19 ierobežošanai noteiktie pasākumi. Lēmumam ietekmes uz valsts budžetu nav;
- Aizsardzības ministrijai izsniegt Ārlietu ministrijai dezinfekcijas līdzekļus 35 000 eiro vērtībā un organizēt dezinfekcijas līdzekļu nogādāšanu Gruzijai, lai sniegtu atbalstu Gruzijai Covid-19 izplatības ierobežošanā. Lēmumam ietekmes uz valsts budžetu nav;
- Nodrošināt bezdarbniekiem efektīvāku atbalstu darba meklēšanā un atbalsta pasākumus, lai mazinātu ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu izraisītās sekas un veicinātu bezdarbnieku ātrāku atgriešanos darba tirgū pēckrīzes periodā. Lēmumam ietekmes uz valsts budžetu nav;
- Piešķirt finansējumu 30 075 eiro apmērā Centrālajai vēlēšanu komisijai, lai varētu nodrošināt vēlēšanu ziņu elektroniskās apmaiņas lietojumprogrammas pielāgošanu un darbības nodrošināšanu Rīgas domes vēlēšanās, ievērojot veselības aizsardzības pasākumus;
- Apstiprināt pašvaldību investīciju projektu sarakstu, kam piešķirams valsts budžeta aizdevums 22 727 861 eiro apmērā ārkārtējās situācijas ietekmes mazināšanai un novēršanai saistībā ar Covid-19 izplatību;
- Piešķirt Ekonomikas ministrijai finansējumu līdz 800 000 eiro, lai Patērētāju tiesību aizsardzības centrs varētu segt repatriācijas izmaksas tūrisma operatoriem, kuru darbību ietekmējuši Covid-19 izplatība;
- Piešķirt Kultūras ministrijai 9 756 937 eiro, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto seku ietekmi uz kultūras nozari;
- Piešķirt Kultūras ministrijai 394 501 eiro, lai Covid-19 izplatības seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumu ietvaros veiktu investīcijas kultūras infrastruktūrā.

30.06.2020. valdība nolēma:

- Noteikt kārtību, kādā patentmaksas maksātāji, kas cietuši no Covid-19 ietekmes, var pagarināt patentmaksas piemērošanas termiņu. Lēmumam nav ietekmes uz valsts budžetu;
- Samazināt pasākumu “Invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana” un “Iekļaujoša darba tirgus un nabadzības risku pētījumi un monitorings” kopējo finansējumu, to novirzot citam Labklājības ministrijas pasākumam, lai krīzes un pēckrīzes situācijā nodrošinātu nodarbinātības un finansiālu atbalstu personām, kas zaudējušas darbu. Lēmumam nav ietekmes uz valsts budžetu;

- Veikt grozījumus specifiskā atbalsta mērķa pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu dzīvojamās ēkās" īstenošanas noteikumos, paredzot papildu finansējumu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošanai, kā arī jaunus nosacījumus piegādātāju atlasei. Lēmuma ietekme uz valsts budžetu – 1 672 500 eiro;
- Piešķirt Izglītības un zinātnes ministrijai 5 000 000 eiro, lai mazinātu Covid-19 krīzes radīto negatīvo seku ietekmi uz sporta nozari;
- Piešķirt finansējumu Labklājības ministrijai, lai nodrošinātu bezdarbnieka palīdzības pabalsta izmaksu personām, kurām piešķirtā bezdarbnieka pabalsta izmaksas periods beidzas pēc Covid-19 izsludinātās ārkārtējās situācijas, un nodrošinātu bezdarbnieka pabalsta izdevumu nepārtrauktības risku novēršanu. Lēmumam nav ietekmes uz valsts budžetu;
- Sabiedrības integrācijas fondam piešķirt finansējumu 1 040 928 eiro apmērā, lai nodrošinātu Mediju atbalsta fonda darbību un iespēju sabiedrībai saņemt daudzpusīgu informāciju par Covid-19 krīzes pārvarēšanu un sniegtu atbalstu saistībā ar abonēto preses izdevumu piegādes izmaksām un elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu apraides izmaksām. Lēmumam nav ietekmes uz valsts budžetu;
- Nodrošināt jaunā speciālista pabalstu personām, kuras gada laikā pirms ārkārtējās situācijas ir beigušas mācības augstskolā vai koledžā, kur ir ieguvušas augstāko izglītību un ir ieguvušas bezdarbnieka statusu ārkārtējās situācijas laikā vai trīs mēnešu laikā pēc tās beigām. Lēmuma ietekme uz valsts budžetu – 6 597 401 eiro;
- Atbalstīt grozījumus Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.–2020. gada plānošanas perioda darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība". Tieša ietekme uz valsts un pašvaldību budžetiem tiks vērtēta.